

E) 25:1-26:32 Pavel se apără înaintea lui Festus și Agripa

i) 25:1-27 Festus nu găsește nici o vină lui Pavel

Felix de-abia intrase în funcție. După numai trei zile, el merge la Ierusalim unde stă vreo 8-10 zile. Cum se explică acest lucru? Era o imensă provocare să fii un dregător în zona Iudeii. Era o zonă tensionată, plină de răscoale și amenințări. Împăratul de la Roma dorea păstrarea păcii în Imperiu. Aceasta era una din primele responsabilități ale lui Festus. Așa se explică faptul că, imediat după ce a intrat în funcție, el s-a dus la Ierusalim pentru a stabili o bună relație cu Iudeii. În mod cert, el dorea să facă o impresie bună și să le câștige bunăvoința și încrederea. În acest context, mai marii Iudeilor îi aduc mari învinovățiri lui Pavel. Evident, situația îi era defavorabilă lui Pavel deoarece Festus dorea să facă pe plac Iudeilor. Festus, care de-abia intrase în funcție, voia desigur să înceapă cu dreptul și deci, nu cu o răscoală a Iudeilor.

Cu toate acestea, Festus nu i-a putut găsi nici o vină lui Pavel. Pe de o parte, acuzațiile erau neîntemeiate, iar pe de altă parte, Pavel s-a apărat cu înțelepciune, perseverență și eficiență. Simțul dreptății din Festus nu l-a lăsat să le facă pe plac Iudeilor. Ne aducem aminte că Pilat s-a aflat în fața unui context asemănător. Însă Pilat, spre deosebire de Felix și Festus, a cedat presiunii oamenilor și a poruncit răstignirea lui Isus. Festus nu a fost dispus să facă o nedreptate așa de mare. A dorit însă să facă un hatâr Iudeilor, trimitându-l pe Pavel la Ierusalim.

Pavel refuză categoric acest lucru și cere să fie judecat de Cezar. Pavel știa de complotul Iudeilor de acum doi ani. El intuia probabil că este vorba de o capcană. La fel ca și acum doi ani, el nu este un actor pasiv, ci unul activ care face tot ce ține de el pentru a-și proteja viața. Apoi, știa că Domnul vrea să ajungă la Roma. Cerând să fie judecat de Cezar, el vrea implicit să ajungă la Roma. Era tentant un drum gratuit sub escorta romană, într-un context în care Iudeii l-ar fi urmărit cu siguranță pentru a-i curma viața. Pavel ajunsese o personalitate și în lumea romană. Nu orice caz era trimis înaintea Cezarului. Însă Iudeii i-au făcut o bună publicitate și Pavel a ajuns astfel să mărturisească despre Domnul înaintea împăraților și dregătorilor Neamurilor.

Într-adevăr, în versetul 25:23, Luca relatează: „*A doua zi, deci, Agripa și Berenice au venit cu multă fală și au intrat în locul de ascultare împreună cu căpitanii și cu oamenii cei mai de frunte ai cetății.*” Este vorba de o minunată poartă pentru Cuvânt care i s-a deschis lui Pavel. Fără împotrivirea și publicitatea făcută de Iudei, i-ar fi fost greu lui Pavel să intre în contact cu asemenea personalități.

Discuției dintre Festus și Agripa i se alocă o mare cantitate de text. Un pasaj asemănător mai avem în capitolul 23, în care Luca ne prezintă conținutul scrisorii căpitanului Lisias. Observăm deci că Luca nu așterne pe hârtie doar discursurile de apărare ale lui Pavel, ci și concluziile cu privire la Pavel. Și Luca face acest lucru din următoarele motive:

- ✓ vrea să evidențieze nevinovăția reală a lui Pavel
- ✓ accentuează împietrirea și imoralitatea acuzatorilor Iudei
- ✓ pune în lumină eficiența cu care s-a apărat Pavel
- ✓ demonstrează faptul că practica creștină și credința nu ofensează cu nimic legile statului

În același timp, este reliefată nedumerirea judecătorului roman. Din perspectiva lui, Pavel este complet nevinovat. Însă, Iudeii cer cu înverșunare moartea lui. De ce doresc așa de mult acest lucru? Pilat pricepuse că din invidie Iudeii îl dăduseră pe Isus în mâinile lui. Oare Festus

înțelese și el adevărata motivație a Iudeilor? Oricum, Festus a reținut ceva important, și anume că mărun discordiei îl reprezintă învierea lui Isus: „*Aveau împotriva lui numai niște neînțelegeri, cu privire la religia lor și la un oarecare Isus, care a murit și despre care Pavel spunea că este viu.*” Festus nici nu mai pomenește falsele acuzații (vezi 27:7), care s-au dovedit ridicole și neîntemeiate. Dar pentru că Pavel s-a apărat cu eficiență, el a priceput că adevăratul motiv gravitează în jurul învierii lui ISUS.

Este interesant faptul că Luca ne relatează de două ori verdictul pozitiv al lui Festus. Prima dată Festus declară nevinovăția lui Pavel înaintea lui Agripa, și a doua oară înaintea întregului și selectului auditoriu ce a venit să-l asculte pe Pavel.

Luca oferă o mare cantitate de text relatării verdictului pozitiv al lui Festus. Știm că mesajul se descoperă avându-se în vedere nu doar conținutul textului, dar și proporția lui. O proporție mare de text semnalează o idee foarte importantă pe care autorul a dorit să o evidențieze. De ce deci insistă așa de mult Luca pe faptul că judecătorul roman l-a găsit pe Pavel complet nevinovat?

Cred că Luca vrea să și demonstreze faptul că, atunci când practici credința creștină, tu nu ofensezi niciuna dintre orânduirile sociale și morale. Practic, credința creștină este inatacabilă. Nici un stat laic nu are un temei real pentru a prigoni pe creștini. Parcă Luca vrea să se asigure de faptul că viața de creștin trăită după modelul lui Pavel nu ofensează de fapt pe nimeni. Creștinul este, de fapt, cetățeanul ideal, pe care orice societate și l-ar dori. El este un om de bine, cinstit, cumpătat, care respectă cu credincioșie orânduirile morale și sociale. Nu este nici certăreț, nici instigator, nici făuritor de răscoale. El este un om al păcii, nu arogant, ci unul care respectă pe toți oamenii. Este o persoană harnică, onestă, responsabilă. Orice societate și-ar dori un astfel de cetățean. Creștinul are un singur „cusur”: nu acceptă compromisul în viața lui și are credințe diferite de cele ale majorității. El crede altceva despre Dumnezeu și mântuire. Însă, nu este un certăreț și un arogant, ci unul care își exprimă cu respect și înțelepciune punctul de vedere atunci când i se dă ocazia să vorbească. El își argumentează cu smerenie și inteligență pozitivă, fără să impună celorlalți credințele sale. Credințele lui sunt exclusiviste, dar comportamentul său este plin de smerenie, dragoste și pace.

Parcă Luca vrea să ne liniștească cu privire la acest aspect. Uneori, „ne simțim la furat” atunci când ne practicăm credința creștină. Uneori avem tendința să ne simțim vinovați și să interiorizăm stigmatul societății. Dar Luca vrea să ne aducă aminte că un creștin este un om de bine și este practic inatacabil. Dacă se întâmplă totuși ca statul să ne pedepsească, acest lucru are loc din motive și rațiuni imorale și neîntemeiate. Este vorba de nedreptate. Să nu ne tulburăm însă. Aceste lucruri ni se întâmplă ca să fim mărturie.

ii) 26:1-32 Pavel se apără înaintea împăratului Agripa

În contrast cu primul discurs de apărare înaintea lui Felix, acum Pavel subliniază de la început adevăratul motiv al întemnițării sale și îl dezvoltă prin intermediul relatării convertirii sale. Cum se explică aceste diferențe? Contextul este altul: pe de o parte, el răspunsese mai devreme înaintea lui Festus punctual la acuzațiile Iudeilor (iar acesta l-a declarat nevinovat), iar pe de altă parte, Pavel avea informații certe cu privire la înclinația lui Agripa către iudaism.

Pavel era conștient de faptul că toate aceste lucruri i se întâmplă ca să fie o mărturie. Mesagerul nu poate fi despărțit de mesaj. De aceea, de dragul credibilității mesajului, mesagerul trebuie să se apere cu perseverență pe sine. Dar, în același timp, este important ca mesajul să fie

proclamat cu îndrăzneală. Astfel, strategia lui Pavel este să îndeplinească apărarea sa cu elemente din Evanghelia.

În fața lui Agripa, Pavel își relatează din nou convertirea. Povestea convertirii are avantajul de a vorbi în același timp și despre mesaj, și despre mesager. Astfel, Pavel nu poate fi acuzat că sfidează acuzațiile aduse mesagerului și, în același timp, prezintă într-o formă personalizată mesajul Evangheliei. Este a doua oară în care Luca așterne pe hârtie modul în care Pavel își povestește convertirea. Acest lucru nu doar că subliniază importanța relatării convertirii, dar ne și sugerează că ea făcea parte integrantă din actul mărturisirii paulinice.

În discursul său, Pavel subliniază de două ori adevăratul motiv al întemnițării sale (26:7,21). Într-adevăr, Pavel ducea o viață care nu ofensa cu nimic orânduiri morale și sociale ale societății. Nici societatea iudaică, nici cea romană nu-i putea imputa ceva. Cu toate acestea, avea ceva deosebit: propovăduia un mesaj exclusivist și neobișnuit, anume că Isus Hristos a înviat din morți. Dacă Pavel ar fi avut aceeași viață de până acum, dar ar fi renunțat la proclamarea învierii lui Isus, cu siguranță ar fi dezamorsat împotrivirile Iudeilor. De ce totuși Pavel nu renunța la proclamarea acestui mesaj, dacă el era mărul discordiei?

Pavel aduce argumente pro lui Agripa atât cu privire la veridicitatea mesajului Evangheliei, cât și cu privire la necesitatea proclamării lui. Mesajul învierii lui Isus era un mesaj ciudat și controversat. Pavel aduce două argumente principale pentru a-i susține autenticitatea: întâlnirea personală cu Isus și autoritatea Scripturilor Vechiului Testament. Atunci când vorbește despre întâlnirea personală cu Isus, Pavel insistă atât pe momentul revelației, cât și pe schimbarea vieții. Ambele elemente sunt importante și conferă credibilitate evenimentului convertirii: este vorba de un argument al experienței noastre, un argument al nostru, care practic nu poate fi atacat: „*Am fost orb și acum văd!*” Oamenii îl pot privi cu suspiciune, dar nu-l pot desființa cu desăvârșire, căci „*dacă i s-a arătat vreun înger sau vreun duh?*” Argumentul întâlnirii noastre cu Isus este un argument fundamental în apologetica creștină. Iar pilonii săi principali sunt: momentul revelației divine și schimbarea vieții.

Relatarea istoriei convertirii (ce eram înainte, momentul revelației, ce am devenit) are avantajul de a prezenta mesajul Evangheliei într-o formă personalizată și atractivă. Oamenii sunt mai degrabă dispuși să asculte experiențe deosebite din viața noastră decât o expunere teologică a Evangheliei. O poveste este mai atractivă decât o predică. Și apoi, relatarea convertirii îndeplinește expunerea mesajului cu argumentarea autenticității sale într-o modalitate cât se poate de firească. Povestindu-și întoarcerea sa la Dumnezeu, Pavel, în mod indirect, le vorbește despre necesitatea întoarcerii lor la Dumnezeu și despre modalitatea concretă prin care pot face acest lucru. Pavel era vinovat și trăia în întuneric. La un moment dat, s-a întâlnit cu Domnul. Acesta i-a oferit iertarea și o relație cu Sine întemeiată pe dragoste și ascultare. Acest lucru îi conferă garanția mântuirii și a vieții veșnice.

Al doilea argument are în vedere autoritatea Scripturilor Vechiului Testament: „*fără să mă depărtez cu nimic de la ce au spus proorocii și Moise că are să se întâmple.*” (26:22b) Pavel aduce în discuție acest subiect măcar din două motive: mai întâi pentru că acuzațiile veneau din partea Iudeilor, și apoi pentru că știa că Agripa acordă credit cuvintelor Vechiului Testament. Era important ca Pavel să sublinieze armonia dintre mesajul său și Vechiul Testament (căci Evanghelia se întemeiază pe Vechiul Testament) și ca să apeleze la argumente relevante pentru Agripa. Și apoi, chiar dacă Agripa nu ar fi oferit credit Scripturilor Vechiului Testament, ele reprezintă o capodoperă literară și teologică ce mărturisește prin ea însăși despre autenticitatea sa și a mesajului ei.

Cum am mai spus, Pavel nu aduce argumente doar pentru a susține veridicitatea mesajului Evangheliei, ci și pentru a sublinia necesitatea propovăduirii lui. Într-adevăr, motivul împotrivirii Iudeilor îl reprezenta tocmai proclamarea de către Pavel a învierii lui Isus. Am înțeles că Pavel era un cetățean model și de încredere. Nu putea el deci să renunțe la vestirea unui mesaj care stârnea atâta împotrivire? Răspunsul lui Pavel este foarte clar: „NU!” Și cred că acesta este specificul acestui discurs de apărare. Pavel își apără slujba de propovăduitor al Evangheliei. În acest discurs, el nu se mai apără față de falsele acuzații ale Iudeilor (tratate în celelalte discursuri), ci el oferă argumente în favoarea slujbei de propovăduitor al Evangheliei, slujbă care a declanșat ura evreilor. Într-adevăr, a doua parte a capitolului (26:16-29) insistă pe faptul că Pavel nu poate renunța la slujba de propovăduitor al Evangheliei. Iată cum își argumentează Pavel cauza:

- I.26:16-18 Dumnezeu i-a poruncit să mărturisească învierea lui Isus evreilor și Neamurilor, pentru ca acestea să poată fi mântuite.
- II.26:19-22a Pavel nu s-a putut împotrivi vedeniei dumnezeiești și, în ciuda împotrivirii Iudeilor, a propovăduit cu perseverență învierea lui Isus.
- III.26:22b-23 Atât mesajul propovăduit, cât și slujba de a-l propovădui sunt în perfectă armonie cu Scripturile Vechiului Testament, care au prezis atât învierea lui Isus Hristos, cât și proclamarea Acestuia Neamurilor.
- IV.26:24-29 Pavel își face cunoscută intenția de a-i converti la creștinism pe toți cei ce-l ascultau.

Ne uimește siguranța și transparența lui Pavel, care își mărturisește deschis dorința ca toți cei ce-l ascultă să devină creștini. Cred că aceasta este noutatea adusă de capitolul 26. Pavel a dovedit că este un om onest și de încredere și nu un șarlatan, un hulitor și un instigator la răscoală. El însuși a subliniat că adevăratul motiv al împotrivirii Iudeilor este proclamarea învierii lui Isus. În acest context, se ridică fireasca întrebare: „Pavele, dacă tot ești un om al păcii și plin de înțelepciune și vezi că acest mesaj stârnește atâta scandal din partea unor Iudei invidioși și necinstiți, de ce nu renunți de a-l mai rosti?” În capitolul 26, Pavel răspunde tocmai la această întrebare. El nu doar demonstrează că mesajul este vrednic de crezare, ci și că trebuie neapărat propovăduit. Pavel nu ezită să ascundă responsabilitatea creștinului de a-l vesti pe Hristos și dorința acestuia ca toți oamenii să se întoarcă la Hristos. Chiar dacă unii din ascultători nu l-au crezut și l-au numit nebun, cu toate acestea cu toții au fost de acord cu nevinovăția lui. Chiar dacă li s-a părut un lucru extrem de ciudat toată povestea cu învierea și vedenia, ei au descoperit în Pavel un om evlavios, care crede sincer în ceea ce propovăduiește, care dorește binele tuturor oamenilor și, din această pricină, propovăduiește un mesaj pe care el îl consideră mântuitor.

F) 27:1-28:16 Călătoria lui Pavel spre Roma

Vom face mai întâi mai multe observații cu privire la această porțiune de text, după care vom încerca să identificăm mesajul central și legăturile cu secțiunile anterioare.

O primă observație are în vedere ancorarea lui Pavel în realitatea prezentă și implicarea sa în lucrurile practice, pământești. Pavel nu este un visător ciudat și neîndemânatic, un absorbit de idealuri și străin de realitatea prezentă. Nu, acest pasaj ni-l prezintă pe Pavel ca un om echilibrat, care își trăiește cu responsabilitate prezentul. El nu este în afara evenimentelor. El nu se izolează de cotidianul trecător. El trăiește în prezent, profund ancorat în realitate. El nu este indiferent față de diferitele aspecte ale realității. Luca așterne pe hârtie mai multe intervenții ale lui Pavel, care susțin aceste afirmații despre marele apostol. În 27:10, Pavel propune amânarea călătoriei, ca unul care cunoștea semnele vremurilor și pericolele de pe mare. În 27:21, Pavel încurajează echipajul și pe cei de pe corabie într-un moment critic. În 27:31, Pavel sesizează intenția corăbierilor de a părăsi corabia, îl anunță pe sutașul roman și-l convinge că, fără ajutorul lor, nu vor putea scăpa. În 27:33, Pavel îi îndeamnă să mănânce și îi încurajează înainte de depunerea ultimului efort pentru a ajunge la mal. În 28:3, îl descoperim pe bătrânul Pavel participând la facerea focului și adunând cu hârnicie o grămadă de măracini. În mod cert, Pavel nu era un ciudat, un visător neîndemânatic și înstrăinat de realitatea concretă de zi cu zi. De ce insistă Luca pe această latură a personalității lui Pavel? Să ne aducem aminte că la sfârșitul capitolului 26, Pavel primește din partea lui Festus o nouă acuzație: „*Pavele, ești nebun!*”. Până în acel moment, Pavel a fost acuzat de multe lucruri grave: de hulă, de organizare de răscoale în rândul evreilor și al romanilor, de sfidare a Legii evreiești și a celei romane, etc. Pavel a fost prezentat ca o „ciumă”, ca o persoană pornită doar la rău. Dar nu a fost acuzat de nebunie. Acuzatorii îl considerau o persoană normală și responsabilă de toate „nelegiuirile” comise. Pavel însă a dovedit contrariul, și anume că el este un om de bine, un om al păcii, care respectă cu toată seriozitatea atât Legea evreilor, cât și Legea romanilor. Singurul lucru ciudat despre el a rămas faptul că, în urma unei așa-zise vedenii, propovăduiește învierea lui Isus, în ciuda împotrivirilor repetate ale Iudeilor. Și, în acest context, Pavel primește o nouă acuzație: „Pavel, nu ești un criminal, și nici un instigator sau pervers, dar ești un nebun; ți-ai pierdut mintea și luciditatea. Ai halucinații și ești rupt de realitate!” Dar putea cineva rupt de realitate să se comporte așa cum s-a comportat Pavel în călătoria spre Roma? Cu siguranță că nu. Se pare că Luca dorește să demonteze și această ultimă acuzație și de aceea, insistă pe implicarea lui Pavel în prezentul concret.

Implicarea sa în prezentul concret strălucește cu atât mai mult cu cât el nu făcea parte nici din echipaj, și nici din oamenii liberi și cu funcții înalte de pe corabie, și cu cât Însuși Domnul îi promisese că va ajunge teafăr la Roma. Într-adevăr, deși Domnul i-a promis că va ajunge cu bine la Roma, Pavel participă cu toată ființa la bunul mers al corăbiei. El nu se retrage într-un colț al corăbiei și începe să se roage: „Doamne, eu sunt liniștit, căci am încredere că Tu mă vei proteja și mă vei duce la Roma.” Nu, Pavel este în miezul evenimentelor, atent la orice detaliu, dând sfaturi și încurajând. Capitolul 27 ilustrează foarte bine principiul conlucrării cu Dumnezeu și granița clară între credință și iresponsabilitate. Pavel știa că Domnul își făcea partea Sa, dar și că el trebuie să-și facă partea lui. Atunci când avem înaintea noastră un obiectiv și Domnul ne promite că îl vom atinge, aceasta nu înseamnă că noi ne putem lipsi de acțiunile concrete, pământești, care ne duc la împlinirea lui. Ba dimpotrivă, în lumina exemplului lui Pavel, înseamnă că Dumnezeu așteaptă să facem tot ce ține de noi pentru împlinirea lui. Și atunci, unde

mai este credința? Ne încredem în Domnul sau în noi? Este adevărat că există pericolul ca ajutorul lui Dumnezeu să fie doar o lozincă și să vedem în acțiunile noastre pământești singura cheie a succesului. Dar încrederea reală în Dumnezeu nu înseamnă renunțarea la acțiunile pământești, ci doar schimbarea percepției noastre asupra lor. În primul rând, vedem cu ochii credinței că Domnul ne dă și înțelepciunea și puterea să realizăm acele acțiuni. Apoi, descoperim că acele acțiuni sunt un simplu mijloc (puteau fi și altele) prin care Susținătorul creației Își duce la îndeplinire planurile Sale cu noi. Pavel se implică cu toată ființa pentru a-și salva viața. Dar nu era un disperat, nu se implica asemenea unuia care vedea în faptele sale sursa unică a izbăvirii. El vedea în ele doar mica sa parte (1%), pe baza căreia Domnul putea să-Și facă marea Sa parte (99%). Și chiar mica sa parte era făcută cu ajutorul înțelepciunii și puterii divine. Și acum înțelegem că nu trebuie confundată iresponsabilitatea cu credința și că Dumnezeu a conceput așa conlucrarea cu Sine tocmai pentru a putea fi relevanți față de o lume necredincioasă, ancorată în vizibil și disprețuind nevăzutul.

Deci, Pavel se implică cu întreaga ființă pentru a-și scăpa viața și a ajunge teafăr la Roma împreună cu ceilalți de pe corabie. Ba mai mult, el face acest lucru în contextul în care Dumnezeu îl asigurase că va ajunge cu bine la Roma. Și ca totul să fie și mai credibil, toate acestea sunt puse în mijlocul unei descrieri cât se poate de realiste și exacte a naufragiului. Luca este cunoscut ca un scriitor foarte precis și credibil. Dar în capitolul 27, Luca se întrece pe sine și atinge un apogeu în ce privește mulțimea de detalii temporale, geografice și tehnice și exactitatea lor. Cred că această mulțime de detalii au rolul să creioneze un cadru narativ cât mai credibil, în care realismul lui Pavel și implicarea sa în prezent să strălucească cât mai mult. Capitolul 27 nu ne sugerează nicidecum o poveste de basm cu un erou imaginar Pavel. Nu, ci capitolul 27 ne înfățișează o istorie cât se poate de credibilă și dramatică a unui naufragiu ce a avut loc cu adevărat. Luca este un scriitor inspirat care nu așterne pe hârtie nimic la întâmplare.

Și ca acest tablou să fie o capodoperă, Luca așează în mijlocul lui și elementul supranaturalului. În contextul cel mai greu, când toți își pierduseră nădejdea, Pavel vine cu o veste incredibilă: „*Dumnezeu mi-a zis că vom scăpa cu toții.*” Nu știu exact cum au reacționat cei de pe corabie. Dar poate că mulți dintre ei au reacționat ca Festus: „Nebunul acesta, de la oboseală, a început să aibă halucinații.” Dar cuvintele rostite de Pavel s-au împlinit cu o exactitate uimitoare: întâi au dat de un ostrov, și apoi au scăpat toți. Pavel era ancorat în realitatea concretă a prezentului, dar și în realitatea nevăzută a cerului. Iar acuza de nebunie nu are nici un temei, de vreme ce elementul supranatural a fost nu doar invocat clar, ci și dovedit în prezentul vizibil. Împlinirea cuvintelor sale, mușcătura fără efect a năpârcii, vindecările din Malta reprezintă dovezi clare că încrederea lui Pavel într-o Putere nevăzută este pe deplin justificată.

Acest pasaj pune un accent deosebit pe forțele naturii. Ele reprezintă un element fundamental din lumea vizibilă, pe care Pavel era acuzat că o neglijează. Pavel nu sfidează forțele naturii, dar nici nu se lasă dominat de ele. El crede că Domnul e Cel care Își controlează în amănunt creația, și de aceea crede în promisiunile Sale în ciuda împotrivrilor vizibile ale naturii. Domnul de lângă Pavel Se dovedește a fi mai puternic decât furtuna, decât veninul năpârcii și decât vindecările din Malta. Și cine a fost totuși în spatele furtunii? Oare putem să întrezărim în spatele ei, neglijenței marinarilor și veninului năpârcii furia celui rău, care nu vrea ca Pavel să ajungă cu bine la Roma? Se prea poate. Dar știm deja că cel rău nu face în cele din urmă decât să tragă la carul de slavă al lui Dumnezeu.

Dacă nu ar fi fost nici o împotrivire din partea naturii, Pavel ar fi ajuns cu bine la Roma, dar cei 275 de oameni din corabie ar fi fost lipsiți de o minunată și puternică mărturie. Într-

adevăr, doar în mijlocul furtunii a strălucit responsabilitatea apostolului ce se afla într-o armonie perfectă cu credința în supranatural. Doar în mijlocul crizei a strălucit cu putere intervenția minunată a Dumnezeului lui Pavel. Toți cei de pe corabie au fost expuși în fața unei mărturii incredibile: Pavel, un om responsabil și credincios în același timp, care slujește unui Dumnezeu Atotputernic, care cunoaște viitorul, controlează natura și este mai puternic decât ea. Credința noastră și puterea lui Dumnezeu strălucesc cel mai bine în situații de criză. Uneori Dumnezeu îngăduie ca să trecem prin situații de criză împreună cu cei necredincioși, tocmai pentru ca mărturia noastră să aibă un impact mai mare. Uneori suntem singuri pe corabia bătută de furtună, dar alteori suntem alături de 275 de suflete, care vor fi martori la curajul credinței noastre responsabile și la puterea reală a Dumnezeului nostru. Cum ai prefera să fie călătoria ta spre Roma?

Dacă această călătorie ar fi fost liniștită, cu siguranță că Pavel s-ar fi simțit mult mai bine și ar fi fost scutit de oboseală, zburcium, nesiguranță, lupta cu îndoiala și frica de moarte. Dar iată, din nou, care sunt beneficiile aduse de călătoria plină de zburcium și surprize:

- ▶ S-a evidențiat credința realistă și pragmatică a lui Pavel, ancorarea lui în realitate și simțul responsabilității.
- ▶ În mijlocul situației de criză, 275 de suflete au fost expuse încrederii lui Pavel în Dumnezeu și a intervenției miraculoase a Dumnezeului Său, care S-a dovedit a fi mai puternic decât furtuna, veninul unei năpârce și bolile din Malta.
- ▶ Furtuna a schimbat traiectoria corăbiei și astfel au ajuns și în Malta, unde au stat 3 luni și unde Pavel a depus o mărturie deosebită.
- ▶ Pavel a experimentat din nou credincioșia, atotputernicia și purtarea de grijă a lui Dumnezeu și astfel, credința sa s-a întărit și el a devenit mai pregătit pentru lucrarea și martirajul de la Roma.

În mod cert, planul lui Dumnezeu a fost mai bun și o călătorie zburciumată s-a dovedit a fi mai utilă decât una liniștită. Stau acum și mă întreb care este specificul acestui pasaj, care este mesajul central și cum se armonizează acesta cu secțiunile precedente. Deși acest pasaj include multe idei și aplicații importante, cred că specificul său este dat de asocierea în același context a simțului practic și a implicării responsabile în realitatea concretă cu credința într-un Dumnezeu nevăzut și intervenția supranaturală a Acestuia. Și cred că relatarea acestei călătorii vine ca un răspuns din partea lui Luca la ultima acuzație a lui Festus: „*Pavele, ești nebun!*” Într-adevăr, în relatarea lui Luca strălucește echilibrul lui Pavel. Pavel nu este un om al extremelor. El nu este un visător naiv și iresponsabil, care așteaptă să-i cadă pâinea din cer, dar nu este nici o persoană disperată care se implică în realitatea concretă de zi cu zi ca și cum Dumnezeu nu ar exista și totul ar depinde numai de el. Nu, Pavel se implică activ și responsabil în rezolvarea problemelor pământești, dar se încrede în același timp în intervenția miraculoasă a unui Dumnezeu nevăzut și nu se ferește să vorbească despre ea.

APLICAȚII

Acest pasaj, după cum am menționat deja, propune mai multe aplicații.

Prima dintre ele vizează atitudinea noastră în mijlocul unei „călătorii”, care în loc să fie liniștită este neașteptat de zburciumată. Trebuie să înțelegem că Dumnezeu vă îngădui să trecem prin situații de criză împreună cu cei necredincioși. Desigur, sunt situații de criză prin care

trecem singuri și uneori într-un chip tainic, interior și nimeni nu știe acest lucru. Însă, pasajul de față ne vorbește despre contextul în care trecem prin criză alături de cei necredincioși. În loc să ne lăsăm copleșiți de panică și îngrijorări, ar fi mai înțelept să înțelegem oportunitatea de a mărturisi despre Domnul într-o manieră deosebită și cu mare impact. Dumnezeu urmărește în primul rând mântuirea unor suflete eterne și îmbogățirea noastră cu chipul lui Hristos și nu să avem o viață liniștită, fără lupte, zbateri și temeri. Trebuie să identificăm aceste contexte speciale și să nu le risipim, ci să le fructificăm la maxim. Atenție: nu tot timpul suntem singuri în corabia bătută de valuri. Și dacă nu suntem singuri, în mod cert suntem acolo pentru izbăvirea celor amenințați de aceleași valuri ca și noi. Și „corabia aceasta” poate îmbrăca diverse forme. Corabia poate fi un salon de spital al celor bolnavi de cancer, sau poate fi situația unor părinți a căror copii sunt sechestrați de teroriști, sau a unor părinți cu un copil autist, sau un lagăr al evreilor persecutați de naziști, sau contextul în care suntem înșelați de un prieten sau de partenerul de viață.

Sunt situații în care furtuna se abate simultan peste cel necredincios și peste cel credincios. În timpul celui de-al doilea război mondial, creștinii evrei au fost închiși împreună cu evreii împietriți. În această situație de maximă criză, evreii creștini au putut depune o mărturie excepțională: seninătatea lor din fața suferinței și a morții în contrast cu disperarea celorlalți era o dovadă de netăgăduit că ei slujeau adevăratului Dumnezeu și că într-adevăr Isus este Hristosul.

Sunt situații în care furtuna nu vine simultan peste cei doi, dar e important că amândoi au trecut prin aceleași greutăți. Pierderea unui copil este o experiență tragică chiar și pentru un creștin. Ne întrebăm: cum poate lucra Dumnezeu printr-o astfel de experiență? Da, Dumnezeu poate lucra și prin modul acesta, și o lucrare certă este aceea că acest creștin, care a trăit durerea pierderii unui copil va putea fi o mărturie excepțională pentru mulți necredincioși care înainte sau după el au trecut prin același necaz. Cel necredincios se va apropia mai ușor și va fi mai dispus să asculte de Evanghelie de la o persoană care a trecut prin necazuri similare. Atunci când dorim să câștigăm pentru Hristos un suflet, este important să-i cunoaștem necazurile și tragediile și să-i punem în contact cu creștinii asupra cărora s-au abătut aceleași furtuni.

A doua aplicație are în vedere răspunsul creștinului la acuzația: „Ești nebun!”. În lumina modelului lui Pavel, răspunsul are două părți. Prima parte conține implicarea responsabilă a creștinului în viața de zi cu zi. Astfel, creștinul autentic nu este un visător ciudat, neîndemânatic și străin de societatea care oricum va pieri. Creștinul, deși așteaptă o lume viitoare mai bună, el trebuie să fie un om al epocii sale. El nu poate sfida prezentul pe temeiul faptului că nădejdea sa este ancorată în viitor. Nu poate ignora și neglija universul în care trăiește pe motiv că oricum e trecător și va pieri. Creștinul adevărat este un om al timpului său, un cetățean responsabil al cetății, un om care trăiește în prezent. Deși creștinul așteaptă să stăpânească o lume nouă, el se implică cu toată ființa pentru a stăpâni și a administra lumea prezentă, măcar că este trecător. Însă taina sa este că inima nu i se lipește de vizibilul trecător, ci este ancorată în nevăzutul etern. Și aici este echilibrul vieții creștine: să te implici în stăpânirea universului vizibil, dar cu privirea îndreptată spre cel viitor și neperisabil.

Ce înseamnă acest lucru: creștinul este un om al cetății, o persoană a timpului ei, o persoană pragmatică și responsabilă? Care sunt comportamentele specifice prin care creștinul poate invalida acuza că este un om cu capul în nori, un visător ciudat și inadapdat? În primul rând, creștinul autentic este un om responsabil, care muncește și se întreține singur prin munca sa. El este iscusit în lucrul lui, harnic și de încredere în domeniul său profesional. Apoi, creștinul este un bun gospodar și un bun administrator al banilor și bunurilor personale. El are grijă de locuința lui, care este curată, îngrijită, funcțională. În acest context, domeniul lucrurilor practice

pare că are o importanță deosebită: lucrul făcut cu mâinile tale, diferitele reparații prin casă sunt lucruri importante și apreciate de oameni.

Creștinul își cunoaște bine universul fizic și cel social, orientându-se cu succes în acestea. Orientarea în timp și spațiu sunt aspecte fundamentale. Creștinul este o persoană descurcăreță și responsabilă. El este un om al cetății și lui nu-i este indiferent mersul acesteia. Un creștin care și-a înțeles menirea în lume este bine informat în domeniul social și politic și, atât cât îi permite legea, se implică în acțiuni ce pot influența viitorul cetății.

Însă, în același timp, creștinul nu se ferește să vorbească deschis despre lumea viitoare, despre un Dumnezeu nevăzut care controlează întreaga creație, despre existența minunilor și nădejdea în învierea morților. Credința în supranatural nu îl înstrăinează pe creștin de universul său fizic și social, ci îl responsabilizează să le cunoască și să le administreze cu înțelepciune. Și credința în supranatural nu este una oarbă, ci este întemeiată pe argumente raționale și dovezi de netăgăduit. După împlinirea cuvintelor lui Pavel din 27:22-26, după lipsa de efect a veninului năpârcii, după vindecările din Malta, care din corabie îl mai putea acuza pe Pavel de nebunie sau de naivitate pentru că el credea în intervenția supranaturală a unui Dumnezeu nevăzut? În fața acestor dovezi, nebun este acela care neagă existența unei Puteri dincolo de Creație.

Dumnezeu va interveni cu minuni în viața noastră pentru ca cei necredincioși să fie expuși unor dovezi incontestabile, care legitimează credința noastră în supranatural. Minunile au, de regulă, în vedere, schimbarea vieții noastre și purtarea de grijă a Domnului față de trupul nostru și nevoile lui. Poate, la fel ca apostolii, ar trebui să ne rugăm ca Domnul să intervină mai des cu minunile Sale în mijlocul preoției noastre!

A treia aplicație pune în discuție relația dintre credință și responsabilitate, între partea mea și partea Domnului. Nu voi dezvolta această aplicație. Voi sublinia din nou importanța unui echilibru greu de atins. În realizarea unui proiect din lucrarea Domnului, trebuie să faci tot ce ții de tine și, în același timp, să nu te încrezi în ceea ce faci, ci în puterea Domnului, Susținătorul Universului. Ba mai mult, trebuie să recunoști că până și acel 1% pe care-l faci, îl faci prin harul unui Dumnezeu care-ți dă și voința, și înfăptuirea. Și ce înseamnă totuși partea mea? Cât să mă implic? De unde știu că nu mă implic prea mult sau prea puțin? Într-adevăr, unii din lene și/sau din neînțelegerea principiilor conlucrării cu Dumnezeu se implică prea puțin. Să ne imaginăm situația unui astfel de creștin care își caută servicii. El se roagă în fiecare zi și așteaptă răspunsul Domnului. Dar nu prea consultă ziarul, nu se interesează prin vecini, nu caută în mod activ prin oraș.

Există și riscul ca din necredință sau din supradimensionarea părții noastre, să ne implicăm prea mult atât fizic, cât și emoțional. Să ne imaginăm un alt creștin care își caută disperat serviciu și care 10 ore pe zi este cu ochii doar în ziare și pe internet, cu mâna pe telefon și cu gândul la angajare. Cred că exagerează. Și totuși cum pot ști cât este partea mea? Descoperim acest lucru în timp, încetul cu încetul. Primul pas este să descoperim din Scripturi acele principii ale conlucrării cu Dumnezeu, care creionează din punct de vedere teologic care ar fi partea noastră. Apoi, este foarte importantă experiența și aplicarea acestor principii în viața de zi cu zi. Prin aplicarea lor, le vom desluși din ce în ce mai bine sensul și vom defini din ce în ce mai bine ce înseamnă partea noastră. Și nu în ultimul rând, trebuie să fim atenți la călăuzirea specifică a Duhului, și aceasta cu atât mai mult cu cât partea noastră poate fi foarte diferită de la context la context. Sunt situații în care Domnul vrea ca partea noastră să fie foarte mică pentru a străluci și mai bine harul și puterea Lui, dar și încrederea noastră în El. Sunt însă și situații în care partea noastră este mult mai consistentă și presupune mai mult efort. Aici va străluci perseverența credinței noastre, precum și recunoașterea intervenției totale a harului Său, în ciuda

prezenței efortului nostru consistent și vizibil. Ce contrast este, de exemplu, între eliberarea din Egipt și cucerirea țării Canaanului! În primul caz, evreii doar au uns cu sânge ușorii ușii și au plecat din Egipt. În al doilea caz, evreii s-au luptat cu sabia în mână mai bine de 7 ani pentru a pune stăpânire pe țara promisă. Sau ce contrast este între biruința lui Ghedeon și cea a lui Iosua asupra cetății Ai! Ghedeon a fost trimis de Domnul doar cu 300 de oameni în fața unei oștiri ce cuprindea mai mult de 120.000 de ostași. Însă Iosua a mobilizat o armată întreagă pe baza unei strategii bine pusă la punct pentru a cuceri o cetate de mărime medie, precum Ai-ul.

Dacă vom fi atenți la călăuzirea Duhului, vom ști cât efort să depunem pentru realizarea unor proiecte specifice. Eficiența maximă o atingem atunci când investim exact energia așteptată de Domnul: nici prea puțin, nici prea mult. Și de ce acest lucru? Pentru că tot timpul vor fi mai multe proiecte de realizat. Energia rămasă „liberă” va fi investită în alte proiecte și tot așa. Domnul să ne călăuzească pe fiecare în a descoperi care este partea noastră în toate proiectele din lucrarea Lui.